

Előszó

Adorjáni Rudolf-Károly unitárius lelkész önéletrajzi könyvében – melyet átszó a néprajz – negyvenévi lelkészi szolgálat örömeiről és kudarcairól mesél.

Dicsőszentmárton a bölcső, a fiát népszolgálatra elindító szülőváros, és 94 év után ugyancsak Dicsőszentmárton a befogadó temető városa. A köztes életút tanulságosan mesél nekünk, kései utódoknak, olyan világot tárva fel, melynek már alig van élő tanúja.

Adorjáni Rudolf-Károly – családi nevén Richter – 1922. október 14-én született. Nyilván városa múltjáról is érdekes adatokkal szolgál a könyv lapjain.

A mai dicsőszentmártoni lakos csak kapkodná a fejét, ha fel kellene sorolnia az egykori utcák, határrészek nevét úgy, ahogy a gyermekkorából a szerző felidézi.

Adorjáni tiszteletest a Székelykeresztúri Unitárius Főgimnáziumban eltöltött évek alaposan felkészítették a lelkészi szolgálatra. Egyetemi tanulmányait 1941–45 között végezte a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián, ahol 1946-ban lelkészképesítő vizsgát tett. Családalapításáról és családjáról a szerző az „állomás-helyein” vall.

Adorjáni Rudolf-Károly szolgálatát segédlelkészként kezdi Szentiván-laborfalván, ahol már a néprajzos vére megpezsdiül. Észreveszi a falusi világ mozanatait, eseményeit, és lejegyzik azokat.

Rövid háromszéki szolgálat után tiszteletes urunk közelebb kerül a szülőföldjéhez: Magyarzásokod, majd Pipe fogadja be a népszolgálatra hivatott lelkészt. A Pipén töltött kilenc esztendő örök nyomot hagyott az Adorjáni családban, melyre mindig szeretettel emlékeznek. Pipén teljesedik ki a tiszteletes úr néprajzi munkássága, itt születnek meg azok az írások, amelyek majd könyvben is napvilágot látnak a *Pipe – Egy Kis-Küküllő menti unitárius falu száz éve* című könyvében.¹

Az 1956-os év nemcsak a magyar nemzet életében hozott változásokat, hanem a lelkészi családban is. A gyermekek jövőjére is gondolva, a Dicsőszentmártonhoz közeli Szőkefalva–Küküllőszéplak–Vámosudvarhely szolgálása adott a lelkésznek nagyobb kibontakozási, a gyermekeknek pedig tanulási lehetőséget. (Persze, a hivatásbeli és a tanulási elképzelés nem mindenben valósult meg. Erről keserűen vall a lelkész.)

Ott, azon „állomáshelyen” már otthonosan mozgott az előszóíró is, mert 1986. január 1-jétől én lettem Adorjáni Rudolf-Károly utóda 12 évig. Így már nem idegen az *aranyvíz* és az *aranycsitkó*, a névnapokon énekelt *Hímes rózsa*, a karácsonyi kántálás. Az én szerény néprajzos „pályafutásom” is ott, a szőkefalvi lelkészi lakásban kezdődött, és folytatódott az Adorjáni Rudolf-Károly vezette dicsőszentmártoni néprajzos találkozók, melyeknek több alkalommal meghívott-

¹ Adorjáni Rudolf-Károly: *Pipe. Egy Kis-Küküllő menti unitárius falu száz éve*. (Kriza Könyvtár.) Kriza János Néprajzi Társaság – MTA Néprajzi Kutatóintézet, Budapest–Kolozsvár, 2011.

ja volt Küllős Imola és Molnár Ambrus. Általuk juthattam el a debreceni Doktorok Kollégiumába néprajzi dolgozataimmal, és ismerhettem meg Kriza Ildikót, akinek ösztönzésére írta meg Adorjáni lelkész úr a visszaemlékezéseit.

A Kriza János Néprajzi Társaság 2006-ban jelentette meg Adorjáni Rudolf-Károly *Lukács Sándor ravai búcsúztatói 1930–1938 között* című gyűjteményét. (Lukács Sándor később dicsőszentmártoni lelkész lett.) A szerző fia, Adorjáni Levente ravai lelkész idején az édesapa áttanulmányozta a neves ravai egyházközség levéltárát, megannyi tanulmányra ihletődve.

A nyugdíjas évek több lehetőséget adtak az idős lelkipásztornak a néprajzi munka folytatására és elmélyítésére. Erről bőven olvashatunk az életrajzi valóságokban. Megjegyzem, hogy Adorjáni Rudolf-Károlyt betegsége nem akadályozta meg munkájában. Ha nehezen is, idővel egy, majd két bottal segítve magát, részt vett a néprajzi konferenciákon, gyűjtött, kopogtatta írógépét, hogy minél több emléket megőrizzen, átadjon az utókornak. E munkában, miként egész szolgálata alatt is, hűséges társa és segítője volt a felesége, az árkosai születésű Incze Julianna tanítónő.

Adorjáni Rudolf-Károly lelkészt 2016. május 12-én kísértük utolsó földi útjára – a dicsőszentmártoni temetőbe.

Nagy László